

BARTOSZ DANOWSKI

Laptopy DLA SENIORÓW

- Weź byka za rogi, czyli pierwszy kontakt z laptopem i systemem Windows 7
- Gniazdka i kabelki, czyli podłączanie i instalacja urządzeń zewnętrznych
- Notowanie na ekranie, czyli obsługa edytora tekstu i innych popularnych programów
- Nie daj się wirusom, czyli podstawy zabezpieczenia komputera

Mały, lekki, wygodny...
laptop potrzebny na co dzień

allegro

Netline

» Idź do

- Spis treści
- Przykładowy rozdział

» Katalog książek

- Katalog online
- Zamów drukowany katalog

» Twój koszyk

- Dodaj do koszyka

» Cennik i informacje

- Zamów informacje o nowościach
- Zamów cennik

» Czytelnia

- Fragmenty książek online

» Kontakt

Helion SA
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
© Helion 1991–2010

Laptopy. Dla seniorów

Autor: [Bartosz Danowski](#)
ISBN: 978-83-246-2844-5
Format: 158×235, stron: 208

Mały, lekki, wygodny... laptop potrzebny na co dzień

- Weź byka za rogi, czyli pierwszy kontakt z laptopem i systemem Windows 7
- Gniazdka i kabelki, czyli podłączanie i instalacja urządzeń zewnętrznych
- Notowanie na ekranie, czyli obsługa edytora tekstu i innych popularnych programów
- Nie daj się wirusom, czyli podstawy zabezpieczenia komputera

Komputery przenośne stają się coraz bardziej popularną alternatywą dla starszych braci – komputerów stacjonarnych. Ich atutem jest nie tylko niewielki rozmiar przy podobnych, ogromnych możliwościach działania, ale także porównywalna cena, sprawiająca, że niemal każdy może sobie dziś pozwolić na kupno laptopa. Warto zastanowić się nad takim sprzętem, ponieważ można go używać praktycznie wszędzie – w domu, parku, pociągu, na plaży, wycieczce i działce. Wystarczy odrobina dobrych chęci i czasu, by opanować podstawy obsługi tego urządzenia – i już można oglądać filmy, przeglądać lub poprawiać zdjęcia z wakacji albo nagrywać płyty.

„Laptopy. Dla seniorów” to książka, która pomoże Ci wybrać odpowiedni dla Ciebie sprzęt i nauczyć się obsługiwać podstawowe programy. Jej autor bez zbędnego technicznego żargonu opowie Ci, jak działa laptop i co możesz zrobić, by wykorzystać maksimum jego możliwości. Podpowie, jak dbać o komputer, by służył Ci długo i bezawaryjnie. Pokaże, jak stworzyć różnego typu dokumenty albo podłączyć urządzenia typu drukarka, aparat fotograficzny, dysk zewnętrzny czy pamięć pendrive. Wyjaśni także, czym jest i jak działa internet. To wszystko wcale nie jest tak skomplikowane, jak wygląda na pierwszy rzut oka. Nie daj sobie wmówić, że to nie dla Ciebie!

- Podstawowe informacje
- Kupowanie laptopa
- Pierwszy kontakt z laptopem
- Pierwsze uruchomienie laptopa
- Podstawy pracy w systemie Windows 7
- Podłączanie i instalacja urządzeń zewnętrznych
- Praca z edytorem tekstu i nagrywanie płyt
- Podstawy bezpieczeństwa
- Obsługa internetu

Otwórz przed sobą nowe możliwości!

Spis treści

Wstęp	5
1. Podstawowe informacje	7
Słowniczek	8
Laptop, notebook, netbook, subnotebook	9
Czym jest system operacyjny i czym różni się od laptopa	14
System operacyjny to nie wszystko, potrzebujesz jeszcze programów	17
Zalety i wady komputera przenośnego	17
2. Kupujemy laptopa	23
Szczegółowa analiza potrzeb	24
Pierwsza wizyta w sklepie	34
Poszukiwanie korzystnej oferty i zakup w internecie	35
Gwarancja i usługi dodatkowe	41
Zakup używanego komputera	42
3. Pierwszy kontakt z laptopem	51
Klawiatura i dodatkowe przyciski sterujące	52
Touchpad, czyli urządzenie wskazujące	55
Kłapa matrycy i niespodzianki, jakie kryje	57
Gniazda i złącza	58
Bateria i zasilacz	61
4. Pierwsze uruchomienie laptopa	63
Montaż baterii i podłączenie zasilania	64
Włączenie komputera	67
Kreator wstępnej konfiguracji	69
Tworzenie płyt recovery	75
Zamykanie systemu Windows	80
5. Podstawy pracy w systemie Windows 7	85
Praca z oknami	86
Operacje na plikach, folderach i skrótach	90
Wyszukiwanie plików i programów	97
Uruchamianie i zamykanie programów	101
Pulpit i pasek zadań	102

Kosz systemowy	105
Instalacja i usuwanie programów	107
6. Podłączanie i instalacja urządzeń zewnętrznych	115
Dysk zewnętrzny lub pamięć PenDrive	117
Aparat fotograficzny	120
Drukarka	123
7. Internet	131
Czego potrzebujesz, aby korzystać z internetu	137
Jak korzystać z internetu	139
8. Praca z edytorem tekstu	141
Tworzenie nowego dokumentu	142
Wprowadzanie i formatowanie tekstu	143
Tworzenie list	150
Wstawianie grafiki	152
Praca ze schowkiem systemowym	154
Drukowanie dokumentów	155
Zapisywanie i otwieranie dokumentów	157
Przykłady typowych dokumentów	160
9. Multimedia	165
Zdjęcia	166
Oglądanie filmów DVD	173
Odtwarzanie płyt audio	176
10. Nagrywanie płyt	179
Konfiguracja	180
Nagrywanie płyty z danymi	182
Nagrywanie płyty audio	186
11. Podstawy bezpieczeństwa	191
Aktualizacja systemu	192
Ochrona antywirusowa	199
Podsumowanie	207

Pierwsze uruchomienie laptopa

Montaż baterii i podłączenie zasilania	64
Włączenie komputera	67
Kreator wstępnej konfiguracji	69
Tworzenie płyt recovery	75
Zamykanie systemu Windows	80

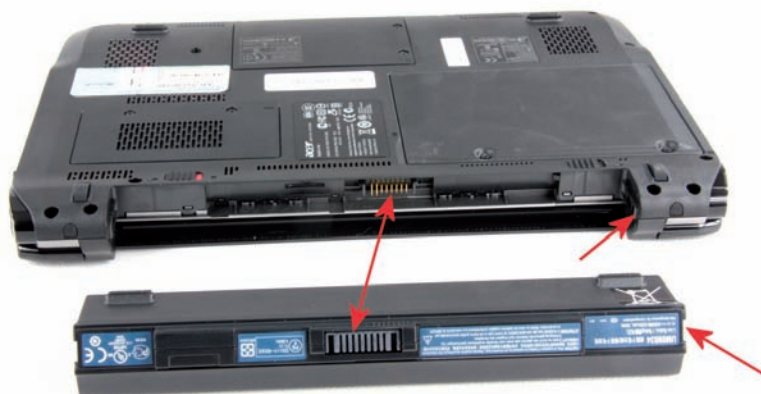
Większość dostępnych w sklepach laptopów bezpośrednio po wyjęciu z kartonu jest prawie gotowa do pracy. Użytkownik musi tylko wykonać kilka czynności, które zajmą kilkanaście minut i nie będą wymagały powtórzenia w przyszłości.

Lektura niniejszego rozdziału pozwoli Ci sprawnie zamontować baterię, podłączyć zasilanie, przeprowadzić wstępną konfigurację oraz przygotować płyty recovery. Każdy z tych elementów jest ważny i radzę, abys się z nimi zapoznał.

Montaż baterii i podłączenie zasilania

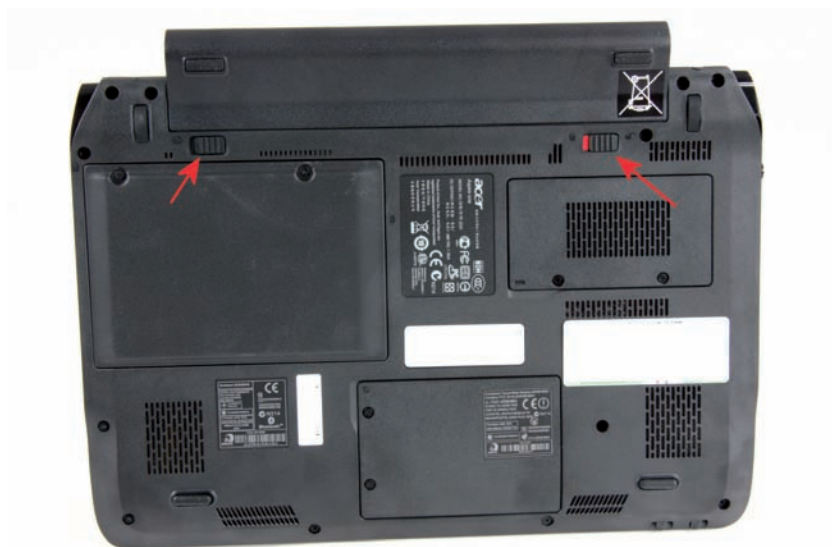
Po wyjęciu laptopa z opakowania musimy wyposażyć go w baterię oraz podłączyć do zasilania. Działanie takie jest obowiązkowe, ponieważ nowa bateria zwykle jest ledwie podładowana i pozwoli na kilkanaście minut pracy.

- 1.** Dokładniejsze oględziny baterii ujawniają, że znajduje się na niej specjalne złącze z dużą ilością styków. Na obudowie laptopa możemy doszukać się gniazda o podobnej konstrukcji jak złącze na baterii. Oba elementy do siebie pasują i oznaczyłem je za pomocą strzałki na rysunku 4.1.

Rysunek 4.1. Montaż baterii — etap pierwszy

2. Na krawędzi baterii oraz na bokach wnęki w obudowie laptopa możemy dopatrzeć się jeszcze specjalnych nacięć oraz występów. Oba elementy oznaczyłem również strzałkami na rysunku 4.1.
3. Montując baterię w laptopie, wystarczy odpowiednio ją ustawić względem obudowy (tak by złącze z gniazdem pokrywało się miejscami), a następnie wsunąć do wnęki. Ważne jest to, aby baterię wsunąć do samego końca — powinniśmy usłyszeć specyficzny klik.
4. Po zamontowaniu baterii zwróć uwagę na spód laptopa. W sąsiedztwie baterii powinny znajdować się dwie mechaniczne blokady, które pozwalają na demontaż baterii (rysunek 4.2). Aby wyjąć baterię, musisz przesunąć blokady. Dopiero po wykonaniu tej czynności możliwe jest wysunięcie baterii. Warto zapamiętać również, że jedna z blokad zwykle może być przesuwana w dwie strony i w jednym z położen trwale blokuje ona baterię na miejscu. Na poniższym rysunku prawa blokada znajduje się w pozycji trwale mocującej baterię. Świadczy o tym kolor czerwony widoczny obok uchwytu.

Rysunek 4.2. Montaż baterii — etap drugi

W tej chwili komputer powinien nadawać się do pracy. Jednak z doświadczenia mogę powiedzieć, że fabrycznie dostarczony akumulator bezpośrednio po wyjęciu z opakowania pozwala na kilkanaście minut pracy. Dlatego warto podłączyć komputer do prądu.

1. Gniazdo zasilania znajduje się na jednej z krawędzi obudowy laptopa. Najczęściej spotykane lokalizacje tego elementu to lewa lub tylna krawędź. Gniazdo zawsze jest okrągłe (rysunek 4.3).

Rysunek 4.3. Podłączanie zasilania — etap pierwszy

2. Każdy zasilacz do laptopa ma kształt skrzynki. Z jednej jej strony wychodzi przewód zakończony niewielką okrągłą wtyczką (rysunek 4.4). Po drugiej stronie obudowy zasilacza znajduje się gniazdo, do którego musimy podłączyć kabel zasilający (również znajduje się w kartonie z laptopem).

Rysunek 4.4. Podłączanie zasilania — etap drugi

3. Zasada jest taka, że najpierw podłączamy gruby kabel zasilający do zasilacza, następnie sam zasilacz podłączamy do gniazdka elektrycznego i na końcu wpinamy kabel do laptopa.

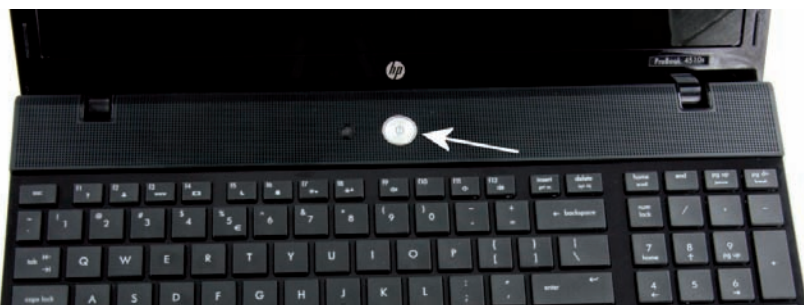
Zadanie do samodzielnego wykonania

Zamontuj w laptopie baterię, a następnie podłącz do komputera zasilacz. Pamiętaj o tym, że baterię da się zamontować tylko w jeden sposób i jeżeli coś nie pasuje, to po prostu musisz coś robić źle. Podobnie wygląda kwestia zasilacza — każda wtyczka i każde gniazdo mają kształt uniemożliwiający pomyłkę.

Włączenie komputera

Włączenie komputera nie jest rzeczą skomplikowaną, ale mimo to warto temu zagadnieniu poświęcić kilka słów, ponieważ niektóre osoby mogą mieć problem ze zlokalizowaniem włącznika. Poza tym włącznik, jeśli jest w odpowiedni sposób użyty, również może być wyłącznikiem całego komputera.

1. Włączenie laptopa jest możliwe po naciśnięciu odpowiedniego przycisku, który zwykle znajduje się nad klawiaturą. Przycisk zwykle jest okrągły (rysunek 4.5) bądź owalny, ale bywa i tak, że producent stosuje przyciski prostokątne, które dodatkowo umieszcza w listwie z dodatkowymi przyciskami funkcyjnymi (rysunek 4.6). Wspólną cechą każdego z włączników jest to, że są one oznaczone za pomocą koła w połowie przeciętego pionową kreską.

Rysunek 4.5. Włączenie laptopa

Rysunek 4.6. Inny przykład włącznika

2. Aby włączyć laptopa, należy nacisnąć przycisk i przytrzymać go w tej pozycji krótką chwilę (jedną bądź dwie sekundy). Szybkie wciśnięcie i puszczenie przycisku w części laptopów nie wystarczy do ich uruchomienia. Dlatego dla pewności zawsze wciskamy przycisk i chwilę go przytrzymujemy.
3. Po pomyślnym włączeniu laptopa na ekranie powinny pojawić się pierwsze napisy lub logo producenta komputera.

Ciekawostką jest to, że włącznik komputera może zostać również wykorzystany do jego wyłączenia. Jednak działanie przycisku różni się w zależności od stanu, w którym komputer aktualnie się znajduje.

- Jeżeli na Twoim laptopie jest uruchomiony system operacyjny, to naciśnięcie włącznika spowoduje wyłączenie komputera lub jego hibernację (więcej o tym stanie dowiesz się podczas lektury dalszej części książki). To bezpieczna metoda wyłączania komputera.
- Wciśnięcie przycisku i przytrzymanie go w takim stanie przez kilkanaście sekund (15 – 20) spowoduje brutalne wyłączenie komputera bez zamykania systemu operacyjnego. Działanie takie można porównać do wyjęcia wtyczki z kontaktu w komputerze stacjonarnym. Rozwiązanie to nie jest zalecane, ale czasem to jedyne wyjście.

Zadanie do samodzielnego wykonania

Włącz swój komputer. Pamiętaj o tym, że przycisk powinieneś chwilę przytrzymać w stanie wciśniętym, bo inaczej komputer może się nie włączyć. Jeżeli napotkasz problemy z uruchomieniem, to sprawdź podłączenie baterii i zasilania. Dodatkowo możesz dłużej przytrzymać przycisk w stanie wciśniętym.

Kreator wstępnej konfiguracji

Po zamontowaniu baterii i podłączeniu zasilacza pozostaje już tylko uruchomienie laptopa (wystarczy nacisnąć przycisk *Power* na obudowie komputera).

Wskazówka

Zdarza się, że różni producenci w różny sposób rozwiązali kwestię konfiguracji komputera podczas pierwszego uruchomienia. W dalszym opisie skorzystałem z najpopularniejszego rozwiązania, ale miej świadomość, że w Twoim przypadku może być nieco inaczej. Dlatego czytaj uważnie komunikaty pojawiające się na ekranie laptopa i postępuj zgodnie z instrukcjami.

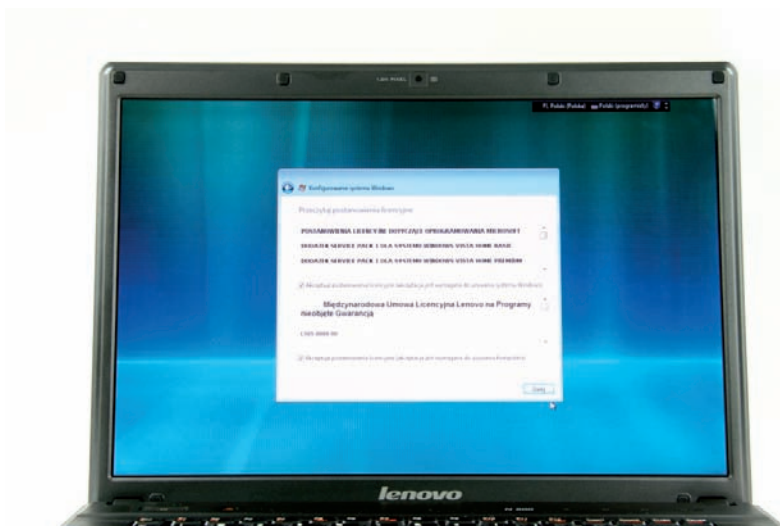

1. W tej chwili rozpocznie się uruchamianie komputera. Spokojnie zaczekaj, aż na ekranie monitora pojawi się okno widoczne na rysunku 4.7.

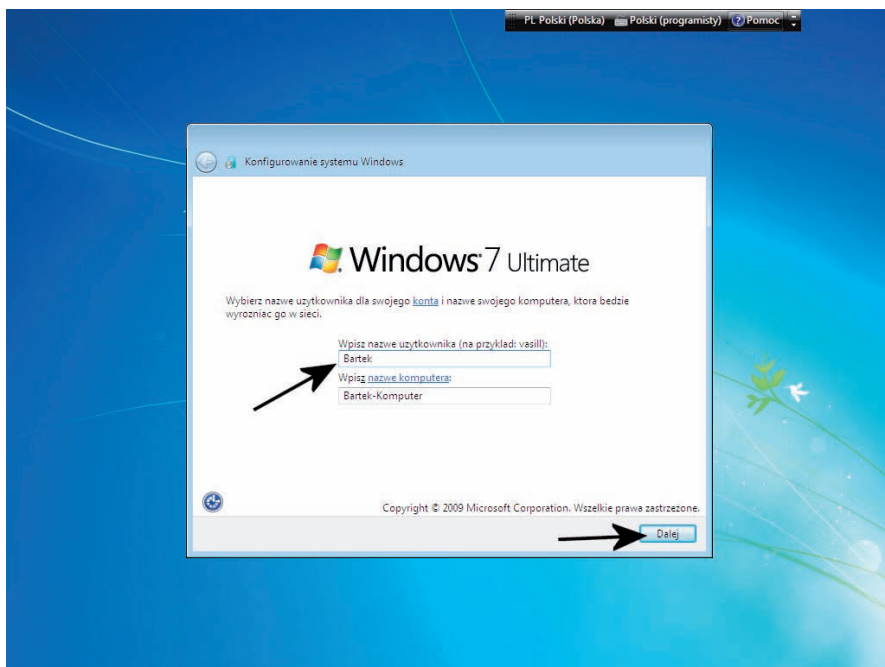
Rysunek 4.7. Wstępna konfiguracja laptopa — etap pierwszy

- a. W polu *Kraj lub region* ustaw *Polska*.
  - b. W polu *Godzina i waluta* ustaw *Polski (polska)*.
  - c. W polu *Układ klawiatury* wybierz opcję *Polski (programisty)*.
  - d. Aby zatwierdzić ustawienia, kliknij przycisk *Dalej*.
2. Kolejny etap wymaga zatwierdzenia licencji (rysunek 4.8).

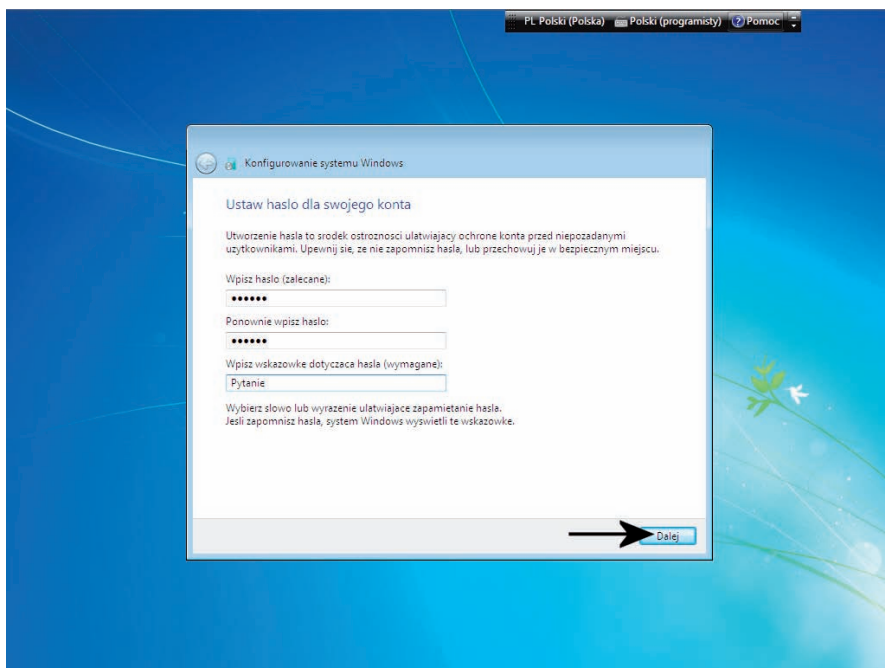

Rysunek 4.8. Wstępna konfiguracja laptopa — etap drugi

- a. Zaznacz opcję *Akceptuję postanowienia licencyjne*. W zależności od wersji systemu lub producenta okno widoczne poniżej może wymagać zatwierdzenia jednego lub dwóch regulaminów.
  - b. Po zaznaczeniu jednej lub dwóch opcji *Akceptuję postanowienia licencyjne* kliknij przycisk *Dalej*.
3. Rysunek 4.9 przedstawia widok ekranu podczas kolejnego etapu, który wymaga od Ciebie założenia konta użytkownika.
- a. W polu *Wpisz nazwę użytkownika* podaj nazwę swojego konta.
  - b. W polu *Wpisz nazwę komputera* określ nazwę swojego komputera. Możesz zostawić propozycję przedstawioną przez instalator.
  - c. Na koniec kliknij przycisk *Dalej*.
4. Po chwili na ekranie monitora zobaczysz okno widoczne na rysunku 4.10. Musisz wpisać hasło, które jest niezbędne do założenia konta administratora.
- a. W polu *Wpisz hasło* podaj swoje hasło. Zwróć uwagę na wielkość liter, które wpisujesz. Następnie w polu *Ponownie wpisz hasło* podaj swoje hasło raz jeszcze.

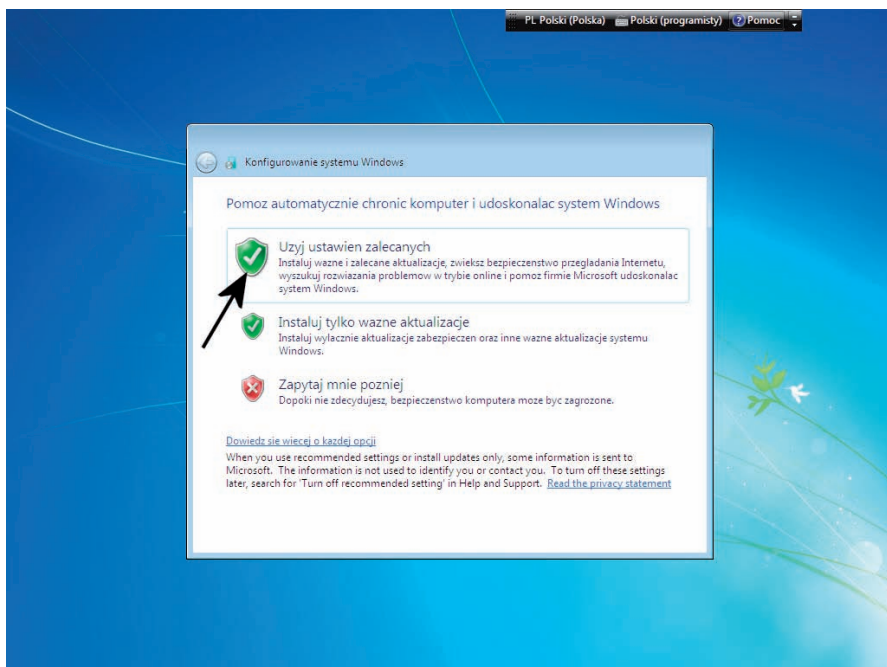

Rysunek 4.9. Wstępna konfiguracja laptopa — etap trzeci

Rysunek 4.10. Wstępna konfiguracja laptopa — etap czwarty

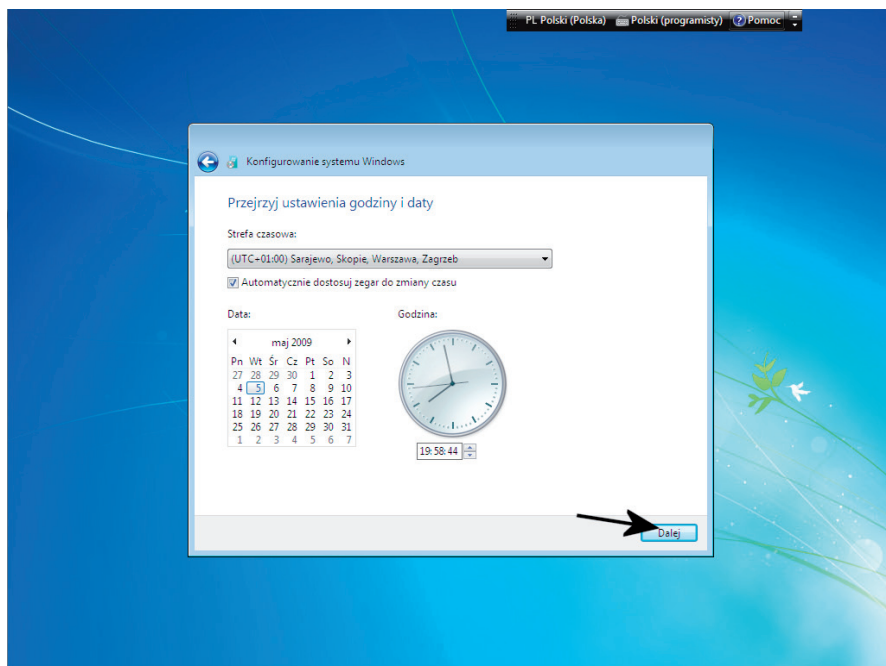
- b. W polu *Wpisz wskazówkę dotyczącą hasła* podaj dane, na podstawie których przypomnisz sobie hasło w sytuacji awaryjnej.
  - c. Kliknij przycisk *Dalej*.
5. Okno widoczne na rysunku 4.11 odpowiada za określenie zachowania komputera w kwestii pobierania aktualizacji udostępnianych przez firmę Microsoft. Moim zdaniem nie ma sensu nic tutaj zmieniać; musisz kliknąć pierwszą z opcji — *Użyj ustawień zalecanych*. Dzięki temu system automatycznie będzie pobierał niezbędne poprawki.

Rysunek 4.11. Wstępna konfiguracja laptopa — etap piąty

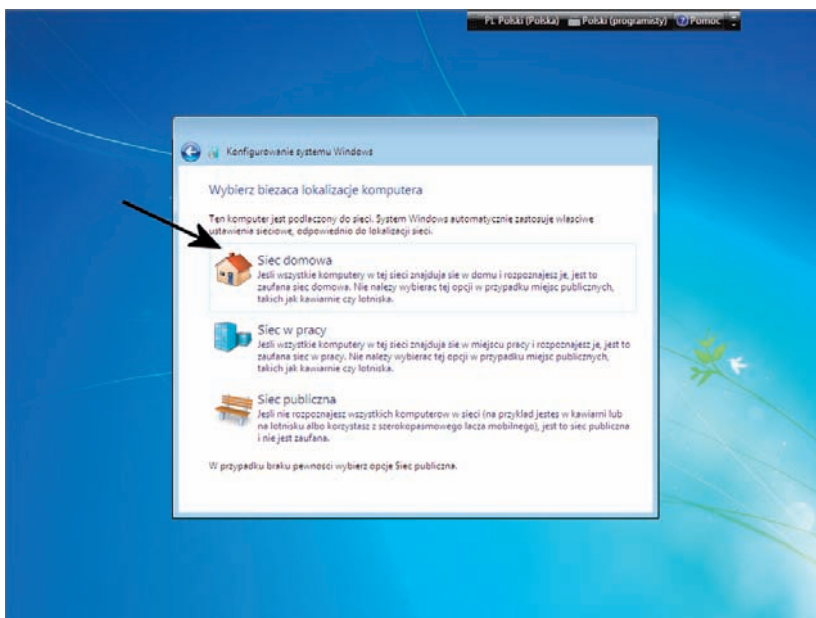
6. Kolejny etap wymaga ustawienia strefy czasowej, daty i godziny (rysunek 4.12).
- a. W polu *Strefa czasowa* ustaw opcję *(GMT+01:00) Sarajewo, Skopie, Warszawa, Zagrzeb*. Co prawda ustawienie to jest domyślne w przypadku polskiej wersji systemu, ale warto o nim pamiętać. Włącz opcję *Automatycznie dostosuj zegar do zmiany czasu* — dzięki temu Windows sam zmieni godzinę w dniu, kiedy czeka nas zmiana czasu.
  - b. W polu *Data* ustaw aktualną datę. Musisz wybrać miesiąc — zmiana miesięcy jest możliwa za pomocą przycisków strzałek

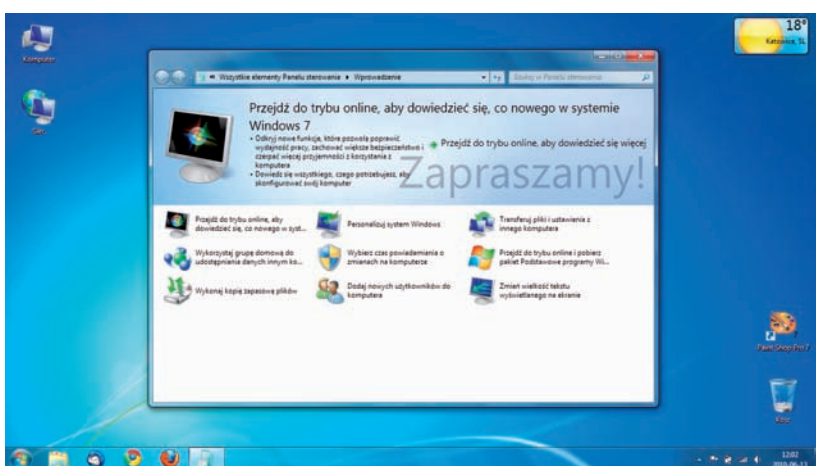

Rysunek 4.12. Wstępna konfiguracja laptopa — etap szósty

- skierowanych w prawo i lewo. Następnie zaznacz dokładny dzień miesiąca.
- c. Na koniec w sekcji *Godzina* wprowadź aktualny czas. Wystarczy, że w polu umieszczonym pod zegarem wpiszesz odpowiednie wartości.
  - d. Kliknij przycisk *Dalej*.
7. W oknie widocznym na rysunku 4.13 możemy wybrać ustawienia sieci. Dokładniej mówiąc, Windows posiada kilka zdefiniowanych schematów ustawień sieci dla różnych przypadków — *Sieć domowa*, *Sieć w pracy* i *Sieć publiczna*. Klikamy opcję odpowiadającą stanowi faktycznemu i sieć powinna działać. Oczywiście z poziomu systemu możemy dopieścić konfigurację lub ją zmienić. Cała procedura została opisana w jednym z następných rozdziałów.
  8. W tej chwili instalator spróbuje nawiązać połączenie z siecią. Następnie przeprowadzone zostaną ostatnie czynności konfiguracyjne. Cały proces ograniczy się do zmiany zawartości ekranu i wyświetlenia kilku komunikatów. Natomiast Twój udział nie będzie tutaj konieczny. Po zakończeniu instalacji zobaczysz pulpit systemu (rysunek 4.14).

Rysunek 4.13. Wstępna konfiguracja laptopa — etap siódmy

Rysunek 4.14. Wstępna konfiguracja laptopa — etap ósmy

Zadanie do samodzielnego wykonania

Włącz komputer i przeprowadź proces wstępnej konfiguracji systemu operacyjnego. Pamiętaj, że wykonując to zadanie, musisz zwrócić uwagę na to, że:

- proces należy przeprowadzić do końca,
- warto wprowadzić wszystkie dane, o które pyta system, ponieważ w przyszłości ich zmiana będzie wymagała odrobiny więcej wysiłku.

Tworzenie płyt recovery

Świat idzie do przodu i bez wątplenia jest to widoczne również w kwestii laptopów. Producenci oferują swoje komputery z zainstalowanym systemem operacyjnym i już dawno temu zrezygnowali z dołączania płyt CD/DVD z jego instalacyjną wersją, uznając to za zbyt skomplikowane rozwiązanie. Dzisiaj zamiast płyt z instalacyjną wersją systemu dostajemy specjalnie spreparowany system w wersji *recovery*, który każdy laik może sprawnie i szybko odtworzyć w przypadku awarii. Wersja recovery systemu operacyjnego ma tę zaletę, że po jej instalacji nie musimy już instalować sterowników, dodatkowych programów ani konfigurować komputera. Po prostu instalujemy system z nośnika recovery i mamy komputer gotowy do pracy.

Recovery w przypadku laptopów może przybierać dwie formy. Pierwszym i bez wątplenia najpopularniejszym rozwiązaniem jest specjalna partycja (wydzielony fragment dysku), na której przechowywana jest wersja recovery systemu. W przypadku awarii lub problemów możemy szybko postawić naszego laptopa na nogi. Więcej informacji na temat praktycznego wykorzystania tego rozwiązania znajdziesz w dalszej części niniejszej książki. Drugim rozwiązaniem jest dołączenie przez producenta do zestawu płyt CD/DVD z systemem wersji recovery.

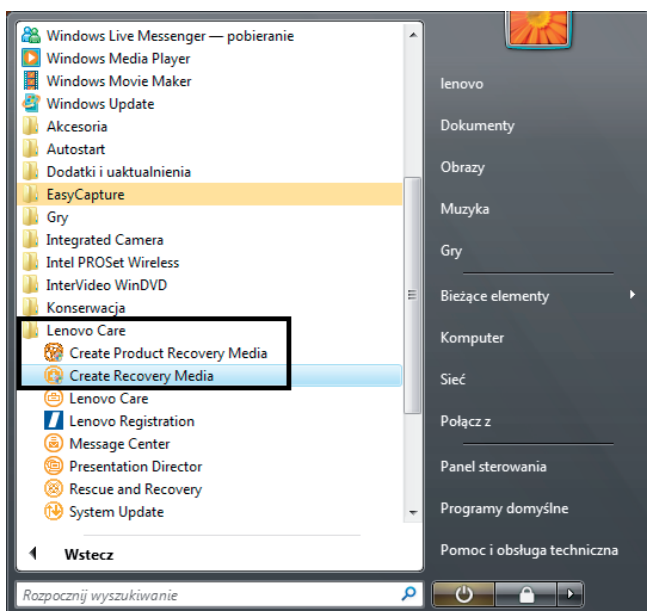
Producenci oferujący laptopy z partycją recovery przewidzieli również możliwość własnoręcznego wygenerowania nośnika recovery na wypadek awarii dysku. Czynność taka nie jest skomplikowana i powinna być obowiązkowo wykonana już podczas pierwszego uruchomienia komputera. Niemal każdy producent laptopów ma inne podejście do generowania nośników recovery, co powoduje, że nie mam fizycznej możliwości opisanie wszystkich stosowanych rozwiązań. Dlatego poniżej opisałem jedno z popularniejszych narzędzi do tworzenia płyt recovery, które stosuje w swoich komputerach Lenovo. W przypadku pozostałych producentów zasada jest podobna, więc przy odrobinie dobrej woli powinieneś sobie poradzić z tym zadaniem.

Wskazówka

Zanim zaczniesz tworzyć nośniki recovery, zaopatr się w czyste płyty CD lub DVD. Jeżeli korzystasz z krążków CD, to przygotuj się, że będziesz potrzebował nawet kilkunastu płyt. W przypadku DVD zwykle wystarczą dwie lub trzy płyty.

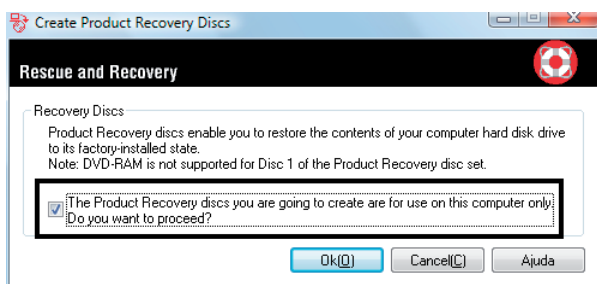

1. Po uruchomieniu systemu operacyjnego musimy kliknąć przycisk *Start*, a następnie wybrać opcję *Wszystkie programy* i dalej *Lenovo Care* oraz *Create Product Recovery Media* (rysunek 4.15).

Rysunek 4.15. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap pierwszy

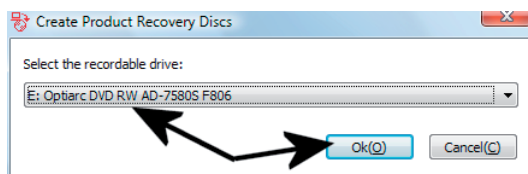
2. Po chwili na ekranie monitora zobaczymy okno aplikacji odpowiedzialnej za tworzenie nośników recovery (rysunek 4.16). Zaznacz opcję *The Product Recovery discs you are going to create are for use on this computer Only. Do you want to proceed?* i kliknij przycisk *OK*.

Rysunek 4.16. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap drugi

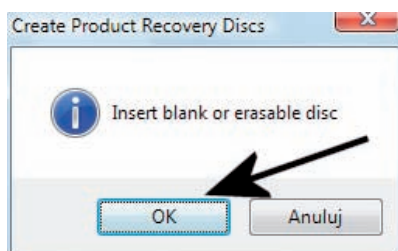
3. W kolejnym oknie (rysunek 4.17) wybierz napęd optyczny, z którego masz zamiar skorzystać, umieść w nim czystą płytę CD lub DVD,

a następnie kliknij przycisk *OK*. Rozpocznie się przygotowanie do procesu tworzenia nośników recovery.

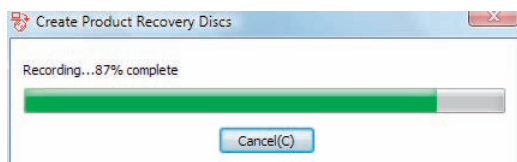
Rysunek 4.17. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap trzeci

4. Po pojawieniu się okna widocznego na rysunku 4.18 uprawnij się, że czysta płyta znajduje się w nagrywarce, i kliknij przycisk *OK*. Jeżeli w nagrywarce nie ma czystej płyty CD/DVD, to umieść ją tam, odczekaj chwilę i kliknij przycisk *OK*.

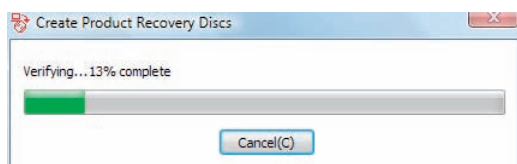
Rysunek 4.18. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap czwarty

5. W tej chwili rozpocznie się nagrywanie płyty. Postęp zapisu możesz śledzić na ekranie komputera dzięki graficznemu wskaźnikowi, który jest widoczny na rysunku 4.19.

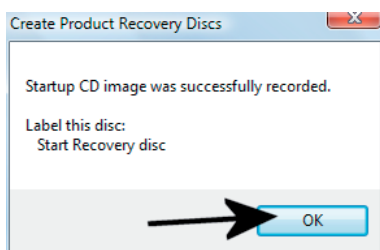
Rysunek 4.19. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap piąty

6. Po zakończeniu procesu wypalania płyty nastąpi weryfikacja jej zawartości. Proces ten jest ważny i ma za zadanie sprawdzenie, czy podczas tworzenia płyty recovery nie pojawiły się jakieś błędy. Również tym razem postęp całej operacji możesz śledzić na ekranie swojego laptopa dzięki graficznemu wskaźnikowi, który jest widoczny na rysunku 4.20.

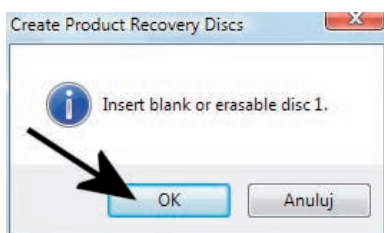
Rysunek 4.20. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap szósty

7. Na rysunku 4.21 widać okno z informacją o pomyślnym zakończeniu nagrywania płyty. Kliknij przycisk *OK*, aby kontynuować.

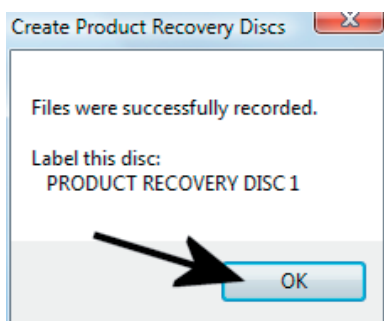
Rysunek 4.21. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap siódmy

8. W tej chwili zostaniesz poproszony o włożenie do nagrywarki kolejnej czystej płyty oraz kliknięcie przycisku *OK* (rysunek 4.22). Po chwili rozpocznie się nagrywanie kolejnej płyty, a następnie jej weryfikacja. Postępy obu procesów możesz śledzić dzięki graficznym wskaźnikom, które omówiłem nieco wcześniej.

Rysunek 4.22. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap ósmy

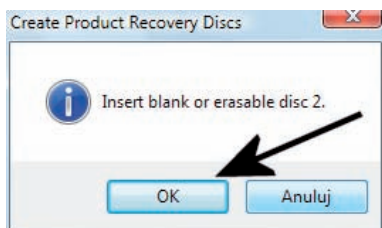
9. Na rysunku 4.23 widać komunikat informujący o pomyślnym zakończeniu nagrywania kolejnej płyty recovery. Kliknij przycisk *OK*, aby kontynuować.

Rysunek 4.23. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap dziewiąty

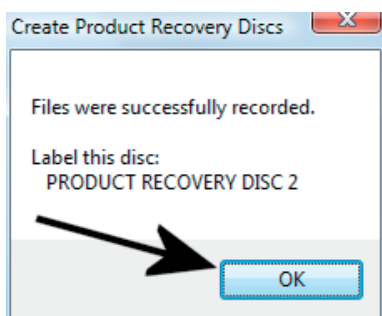
10. Rysunek 4.24 przedstawia prośbę o umieszczenie następnej czystej płyty w napędzie. Po włożeniu czystej płyty do nagrywarki kliknij przycisk *OK* i spokojnie zaczekaj, aż zostanie ona nagrana. Również

tym razem możesz śledzić postęp zapisu, jak i weryfikacji krążka, dzięki graficznym wskaźnikom, które są widoczne na ekranie laptopa.

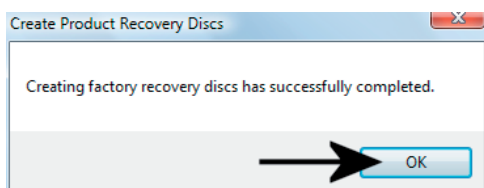
Rysunek 4.24. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap dziesiąty

- 11.** Po zakończeniu nagrywania kolejnej płyty zobaczysz komunikat informujący o wykonaniu tej czynności (rysunek 4.25). Kliknij przycisk *OK*, aby kontynuować.

Rysunek 4.25. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap jedenasty

- 12.** Kolejny rysunek, oznaczony numerem 4.26, przedstawia komunikat, który pojawi się po nagraniu wszystkich płyt recovery.

Rysunek 4.26. Tworzenie nośników recovery na przykładzie laptopa firmy Lenovo — etap dwunasty

Proces przygotowania płyty recovery na przykładowym laptopie Lenovo wymagał nagrania trzech płyt. Pierwszy krążek to płyta CD, a kolejne dwa to krążki DVD. Oczywiście możemy użyć wyłącznie płyt DVD lub CD. W przypadku tych drugich liczy się z koniecznością posiadania większej liczby czystych krążków. Gotowe płyty schowaj do pudełek i zabezpiecz na wszelki wypadek. Nośniki recovery będą Ci potrzebne wyłącznie w przypadku awarii systemu operacyjnego.

Wskazówka

Przygotowanie płyt recovery na laptopach innych producentów może się nieco różnić. Jednak w każdym przypadku musisz szukać odpowiedniego narzędzia, za pomocą którego nagrasz płyty. Różni producenci inaczej nazywają programy do tworzenia płyt recovery i zdarza się również, że po przygotowaniu kompletu takich płyt odpowiednia opcja znika z systemu operacyjnego.

Zadanie do samodzielnego wykonania

Przygotuj komplet płyt recovery z kopią systemu operacyjnego. Wykonując to zadanie, musisz zwrócić uwagę na to, że:

- użyte płyty CD/DVD powinny być dobrej jakości — najlepiej kup płyty firmy Verbatim lub TDK;
- procesu nagrywania płyt recovery nie da się powtórzyć ani wykonać częściowo — zarezerwuj więc sobie większą ilość czasu, podłącz komputer do gniazdka elektrycznego i cierpliwie wykonuj kolejne czynności.

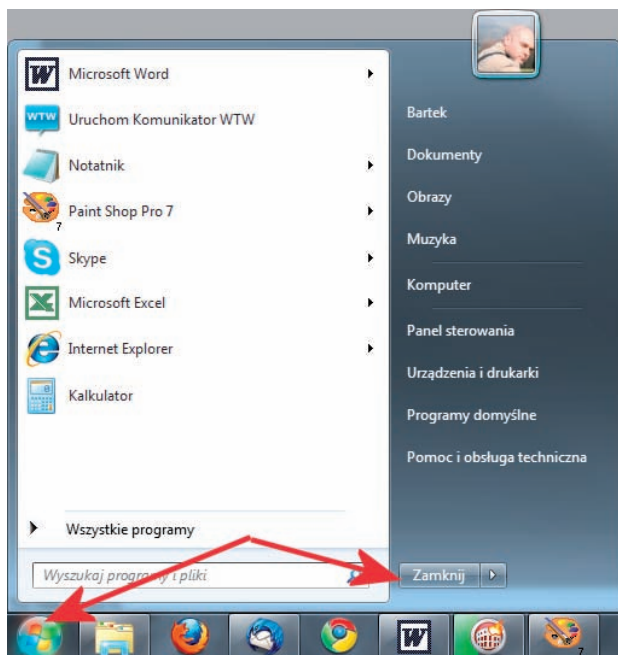
Zamykanie systemu Windows

Skoro udało nam się włączyć komputer oraz przeprowadzić wstępną konfigurację systemu operacyjnego i nagrać płyty recovery, to teraz najwyższa pora, aby dowiedzieć się, w jaki sposób wyłączyć laptopa.

Wbrew pozorom komputer przenośny możemy wyłączyć na kilka sposobów, które różnią się pomiędzy sobą i to dość znacznie. Laptopa możesz wyłączyć, uśpić lub zahibernować. Każdy ze stanów pozornie wygląda tak samo, ale różni się w sposób znaczący.

Wyłączenie komputera to proces, w którym w pierwszej kolejności zostanie wyłączony system operacyjny, a następnie nastąpi pełne wyłączenie komputera. Aby wyłączyć komputer, musisz kliknąć przycisk *Start*, a następnie opcję *Zamknij* (rysunek 4.27).

W przypadku wyłączenia komputera nie są zapisywane żadne dane mające w przyszłości pomóc w szybkim uruchomieniu laptopa. Dokładniej mówiąc, włączenie laptopa, który wcześniej został wyłączony, wymaga przeprowadzenia procesu diagnostyki sprzętu oraz ładowania systemu

Rysunek 4.27.
Wyłączanie komputera

i sterowników. Należy pamiętać również o tym, że wyłączony komputer nie pobiera prądu.

Wskazówka

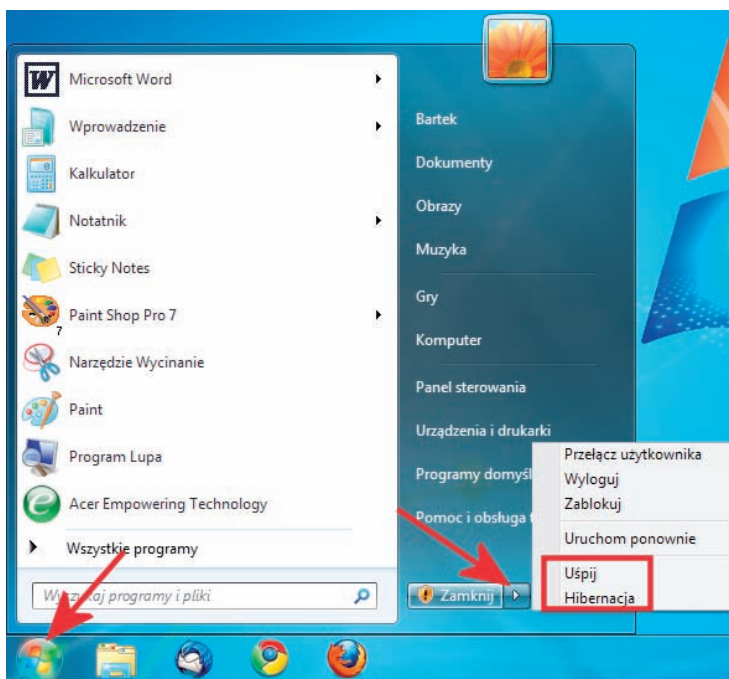
Aby wyłączyć laptopa, możesz również nacisnąć przycisk, którym włączyłeś komputer. Po chwili rozpocznie się wyłączanie laptopa w taki sam sposób jak po wybraniu przycisku **Start** i **Zamknij**.

Uśpienie (zwane również stanem wstrzymania) — to metoda oszczędzania energii podczas przerw w użytkowaniu laptopa. W stanie uśpienia laptop zatrzymuje wszystkie informacje zgromadzone w pamięci RAM, ale jednocześnie wyłącza m.in. ekran, twardy dysk oraz zmienia tryb pracy procesora. Efektem opisanych działań jest ograniczenie poboru prądu. Zaletą stanu wstrzymania jest to, że wyjście z niego trwa zaledwie kilka sekund, a komputer uruchamia się w stanie, w jakim został w niego wprowadzony. Wadą tego rozwiązania jest to, że w przypadku rozładowania baterii laptopa będącego w trybie uśpienia tracimy całą zawartość pamięci (oczywiście chodzi o sytuację, gdy nie podłączyliśmy komputera do zasilacza).

Aby uśpić laptopa, możesz postąpić na dwa sposoby.

- Zamknij klapę matrycy, po chwili komputer zostanie wprowadzony w tryb uśpienia.
- Kliknij przycisk *Start*, a następnie kliknij małą strzałkę widoczną obok przycisku *Zamknij*. Po pojawieniu się dodatkowego menu kliknij przycisk *Uśpij* (rysunek 4.28).

Rysunek 4.28. Uspianie komputera

Hibernacja to kolejne rozwiązanie mające usprawnić pracę z laptopem. Podczas hibernacji system operacyjny zapisuje na dysku komputera całą zawartość pamięci RAM, a następnie wyłącza komputer. Uruchomienie komputera wprowadzonego w stan hibernacji pozwala na powrót do miejsca, w którym zakończyliśmy pracę. Sam proces hibernacji oraz wychodzenie z niego trwa dłużej, niż ma to miejsce w przypadku uśpienia, ale w zamian dostajemy gwarancję, że to, nad czym aktualnie pracujemy, nie zostanie utracone.

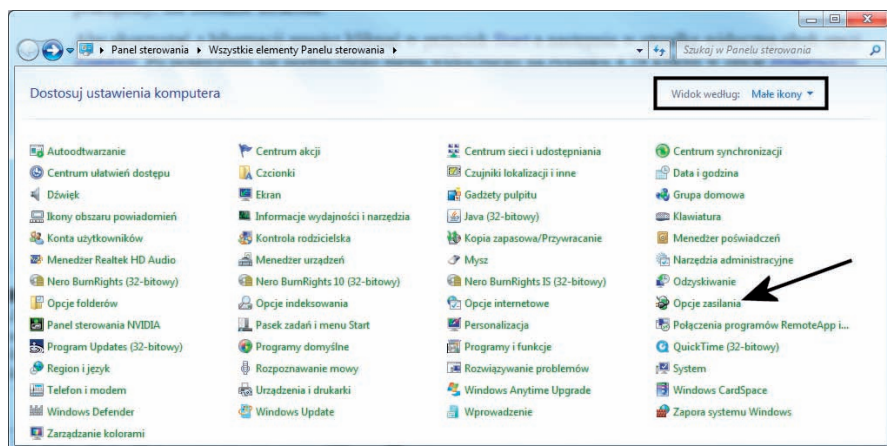
Aby skorzystać z hibernacji, musisz kliknąć przycisk *Start*, a następnie strzałkę widoczną obok opcji *Zamknij*. Po pojawieniu się podręcznego menu widocznego na rysunku 4.28 kliknij opcję *Hibernacja*.

Niezależnie od tego, czy komputer wyłączyłeś, uśpiłeś, czy też zahibernowałeś, zawsze włączasz go w ten sam sposób. Wystarczy nacisnąć przycisk włącznika i spokojnie poczekać, aż będziesz mógł korzystać z urządzenia.

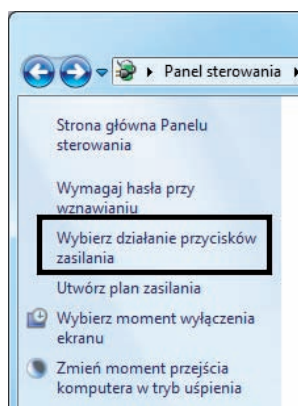
Opisane powyżej sposoby wyłączania laptopa to rozwiązania domyślne i musisz mieć świadomość, że modyfikując ustawienia systemu Windows, możesz je zmienić. Mówiąc dokładniej: możesz w taki sposób skonfigurować Windows, aby naciśnięcie włącznika komputera wprowadzało go w stan uśpienia, a zamknięcie kłapy aktywowało tryb hibernacji.

1. Wskaż kursorem, a następnie kliknij lewym przyciskiem myszy przycisk *Start*. Następnie z menu wybierz opcję *Panel sterowania*.
2. W nowym oknie (rysunek 4.29) kliknij opcję widoczną w sekcji *Widok według*, a później z listy wybierz opcję *Małe ikony*. Następnie odszukaj opcję *Opcje zasilania* i kliknij ją lewym przyciskiem myszy.

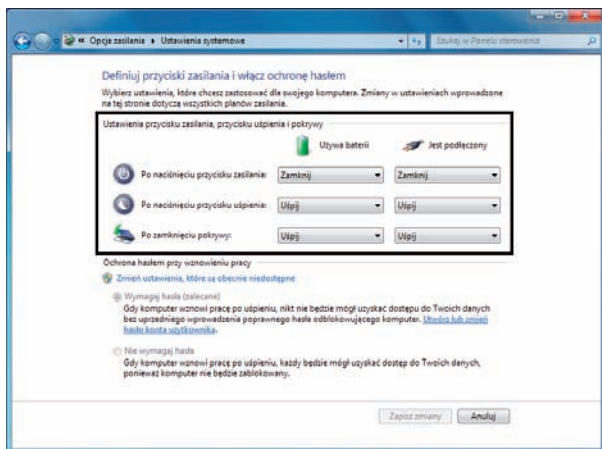
Rysunek 4.29. Zmiana domyślnych ustawień wyłączenia, hibernacji i uśpienia komputera — etap pierwszy

3. Po chwili zobaczysz nową zawartość okna (rysunek 4.30). Znajdź w nim opcję *Wybierz działanie przycisków zasilania* i kliknij ją lewym przyciskiem myszy.

Rysunek 4.30. Zmiana domyślnych ustawień wyłączenia, hibernacji i uśpienia komputera — etap drugi

4. W oknie widocznym na rysunku 4.31 w sekcji *Ustawienia przycisku zasilania, przycisku uśpienia i pokrywy* możesz zmienić ustawienia. W lewej kolumnie znajdziesz informacje o przycisku, którego ustawienia zmieniasz. Środkowa kolumna to ustawienia dla zasilania bateryjnego. Natomiast prawa kolumna to ustawienia obowiązujące, gdy komputer jest podłączony go gniazdka elektrycznego. Dla każdego z przycisków i trybów pracy możesz wybrać jedno z czterech ustawień; *Nic nie rób, Uśpij, Hibernuj, Zamknij*.

Rysunek 4.31. Zmiana domyślnych ustawień wyłączania, hibernacji i uśpienia komputera — etap trzeci

5. Po wprowadzeniu ewentualnych zmian kliknij przycisk *Zapisz zmiany*. Od tej chwili Twoje ustawienia zostaną uwzględnione i będziesz mógł z nich korzystać w przyszłości.

Zadanie do samodzielnego wykonania

Przećwicz wyłączanie, hibernowanie i usypianie swojego laptopa. Wykonując to zadanie, musisz pamiętać o kilku zasadach.

- Komputer wyłączamy, gdy wiemy, że przez dłuższy czas nie będziemy z niego korzystać.
- Komputer hibernujemy, gdy wiemy, że nie będziemy z niego korzystać przez kilka najbliższych godzin. Hibernacja sprawdza się na przykład wtedy, gdy wychodzimy z pracy i wiemy, że w domu musimy dokończyć to, nad czym aktualnie pracujemy.
- Komputer usypiamy, gdy chcemy zrobić sobie kilka lub kilkanaście minut przerwy w pracy. Należy jednak mieć świadomość, że długotrwałe uśpienie komputera, który pracuje wyłącznie na baterii, może prowadzić do utraty wszystkich danych zapisanych w pamięci RAM.